

JGS - NYT

Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark - en lovende begyndelse

Af Merete Næsbye Christensen

Interessen for jødisk genealogi er udbredt over hele kloden både blandt jøder og efterkommere af jøder, selvom disse for længst måtte have forladt religionen eller det aktive menighedsliv.

Danmark er ingen undtagelse, og litteraturen om jødiske familier og egentlige stamtavler/ anetavler er omfangsrig i betragtning af det relativt beskedne antal jøder, der har slået sig ned / været på gennemrejse i Danmark.

De gamle jødiske "vikinge-"slægter er godt belyst, men nu kommer turen til genealogiske arbejder vedrørende de mange, der kom til Danmark i begyndelsen af forrige århundrede.

Genealogisk forskning kræver måske mere end mange andre emner samarbejde, og et sådant foregår da også ofte i mere privat sammenhæng. Det kan dog være ret tilfældigt, om man lige "snubler" over personer, der har samme interesse som én selv i bestemte familier / personer.

En kreds af personer med Elsebeth Paikin som primus motor har i længere tid talt om, at et mere bevidst og formaliseret samarbejde burde bringes i stand.

Nu er det kommet i stand:

Onsdag den 11. februar blev der afholdt stiftende generalforsamling i Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark. Vedtægterne blev vedtaget i god ro og orden med få ændringer i forhold til oplægget.

Det mest vidtgående var nok, at formanden skal vælges direkte af generalforsamlingen og ikke efter intern konstitution. Helt oplagt valgtes Elsebeth Paikin som formand. Af Initiativgruppens medlemmer valgtes følgende til bestyrelsen: Dan Besjakov, Marianne Blegvad, Merete Christensen, Majbrit Christiansen, Allan Falk derudover blev Lis Ekner indvalgt i bestyrelsen. Julie Fryd Johansen og Leif Rosenstock blev valgt som suppleanter. Tom Brøndsted, Karsten Christensen, Kirsten Gradel, Christian Kampen og Samuel Rachlin fra Initiativgruppen stillede ikke op til valg. Bestyrelsesmedlemmerne er nu ved at indtage deres forskellige poster.

Nu skal der blot gøres reklame for selskabet gennem spændende og nyttige arrangementer.

Det første er allerede afholdt, idet Dan Besjakov den 15. marts fortalte og viste billeder om sin familie under titlen:

"Familien Besjakov Fra Velikie Luki til København".

Han tilføjede, at han kunne have udstrakt det til Grønland, hvortil han og hans hustru rejser den 16. april i år. Vi ønsker dem alt godt, og håber at vi "ses" rigtig tit på mail'en, indtil vi ses i byen.

Dans foredrag var spændende og livligt og medførte masser af kommentarer og spørgsmål fra salen. Det viste klart, hvor langt man kan nå, og hvor flot det kan præsenteres.

Der var også mange genkendelsens aha'er, når billeder fra familiefester var på lærredet. Nye forbindelser blev skabt på stedet.

De kommende arrangementer er allerede annonceret pr. mail og kan genses andetsteds her i nyhedsbrevet. Bestyrelsen arbejder også med at arrangere udflugter. Første mål er en tur til Fredericia til sommer.

Mange har sikkert spurgt sig selv og andre om, hvorfor vi skulle have endnu et selskab/forum inden for det dansk jødiske?

Har vi ikke et Selskab for Dansk Jødisk Historie og et snart kommende Dansk Jødisk Museum?

Kunne man ikke lægge arbejdet med dansk jødisk genealogi dér?

Til det kan man godt svare ja.

Hvorfor så et nyt selskab?

For det første har der ganske vist været arrangementer om jødisk genealogi og billeder i Selskab for Dansk Jødisk Historie,

men der har mest været tale om foredrag - ikke om tilhørernes aktive medvirken.

For det andet vil de to institutioner næppe kunne påtage sig at dyrke genealogien i et omfang, som kunne være ønskeligt for folk, der selv arbejder med udforskning af deres slægt.

Det, som det nye selskab kan, er primært at bringe folk i kontakt med hinanden og afsætte tid til at udveksle oplysninger.

De to arrangementer, der allerede har været holdt i Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark, har til fulde vist, at det er fint med at få vedtægterne på plads, at der er fint med underholdning på højt plan, men at snakken går friest, når man efterfølgende kan blade i medbragte bøger, notere nye oplysninger og aftale nye møder om de fælles aner.

Det nye selskab vil have sin styrke i "nærheden"

SKRIV TIL JGS-NYT

Send spørgsmål eller et par ord om de problemer, du ønsker hjælp til!

Eller svar på andres spørgsmål!

Send forslag til emner for møder eller foredrag!

Skriv om de gode oplevelser...

Send fotos....

Yvonne Madsen, Elmevej 31, 3450 Allerød - e-mail: yvonneoghening@get2net.dk

Jeg er begynder og har kun slægtsforsket i ca. 1½ år. På den ene gren har jeg en tiptipoldemor, som var jøde. Hun hed **Sara SALOMONSEN** og boede i Annisse, hvortil hun kom i begyndelsen af 1840'erne. Kirkebogen og folketællingerne viser, at hun blev født den 26. november 1809 i Rudkøbing og var af den Mosaiske Religion. **Sara SALOMONSEN** er ikke indført i Rudkøbing kirkebog. Folketællingen 1801 oplyser, at der boede en købmand af den jødiske nation ved navn **Joseph SALOMON**, 28 år, i Rudkøbing. Han *kunne* være faderen. Jeg har af Rudkøbing Stadsarkiv fået at vide, at Rådstueprotokollen oplyser: **Joseph Michael SALOMON** af den portugisiske, jødiske Nation fik Borgerskab som Handelsmand d. 3. januar 1807.

I min familie har det i flere generationer heddet sig, at Sara var født **MINDERMANN**. Dette er ikke rigtigt, men måske havde hun familie med det navn. Efternavnet er **SALOMONSEN**. Jeg har ved et besøg på Landsarkivet prøvet at få hjælp til komme videre, men uden held.

Nu håber jeg, en eller anden kan fortælle mig, hvor jeg skal søge og hvordan jeg kan komme videre.

ET FORSLAG:

Ifølge "Jødisk Dødsfald i Danmark 1693-1976" er en **Joseph SALOMON**, handlende i Rudkøbing, død 1.1.1845, og hans hustru **Jette**, død i Rudkøbing 11.12.1849. Begge er begravet i Fåborg. Prøv at finde skiftet efter dem – dér skulle du kunne finde oplysninger om deres arvinger, og dermed se om "din" Sara er blandt dem.

JGS-NYT

© Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark

Website: www.jewishgen.org/jgs-denmark

e-mail: jgsdk_ep@hotmail.com

Bestyrelse:

Formand: Elsebeth Paikin

Kildevænget 37

2100 København Ø

tlf. 39 27 24 33

e-mail: elsebeth@paikin.dk

Næstformand: Marianne Blegvad

Sekretær: Dan Besjakov

Kasserer: Allan Falk

Redaktør: Merete Næsbye Christensen

Peblinge Dossering 16, st. th.

2200 København N.

Tlf. 35 34 98 28

e-mail: merete.naesbye@christensen.mail.dk

Majbrit Christiansen

Lis Ekner

Bankkonto: Danske Bank 4330 876 263

Kontingent: 100 kr. årligt

Nyhedsbrev tilsendt pr. post: 20 kr. årligt

_____

Fotografisk, mekanisk eller anden form for mangfoldiggørelse eller gengivelse af JGS-NYT eller dele heraf er i henhold til gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forudgående aftale med Jødisk Genealogisk Selskab i Danmark.

_____

For uopfordret indsendt materiale påtager JGS-NYTs redaktion sig intet ansvar.

Redaktør: Merete Næsbye Christensen

Layout: Elsebeth Paikin

Indmeldelse kan ske på følgende måder:

1. Via selskabets website
<http://www.jewishgen.org/jgs-denmark/>
"Indmeldelse og kontingent". Når websiden er udfyldt vælger man "Send", hvorpå der kommer en bekræftelse på, at indmeldelsen er afsendt samt en anvisning på, hvorledes man kan betale kontingentet.
2. Indmeldelsesblanket kan udskrives fra samme webside og indsendes sammen med en check til dækning af kontingentet til kassereren:
Allan Falk, Svanevænget 4, 2.tv., 2100 København Ø.
3. Indmeldelsesblanket kan rekvireres ved henvendelse til formanden.
4. Indmeldelse kan også ske ved møderne.

Årskontingent (2004) for:

Kroner:

én person:	100
par (samme adresse):	150
studerende:	50

Entré ved ordinære møder:

Medlemmer	20
Gæster	40

JGS-NYT med posten:

Ønskes JGS-NYT tilsendt pr. ordinær post vil der blive opkrævet et beløb på 20 kr. årligt udover kontingentet (for 4 nyhedsbreve af varierende omfang pr. år).

En enestående begivenhed for alle med interesse i
jødisk historie og slægtsforskning

**24. IAGJS International Conference on Jewish Genealogy
4. – 9. juli 2004 i Jerusalem**

Oplysninger og tilmelding på:
<http://www.ortra.com/jgen2004/>

**FOR AT KUNNE TILRETTELÆGGE MØDER OG FOREDRAG BEDST MULIGT
ER DET VIGTIGT, AT MEDLEMMERNE FORTÆLLER OM DERES ØNSKER OG BEHOV!
SÅ SKRIV – ELLER RING!**

Møder i foråret 2004

Mandag 19. april 2004 🕒 19.00	<u>Seminar / Workshop:</u> Det bliver en aften, hvor vi kan lære hinanden at kende, diskutere problemer og udveksle erfaringer og søge hjælp i opslagsbøger, kort m.m. Og der vil blive lejlighed til at stille spørgsmål til "eksperterne", så forhåbentlig vil adskillige gå fra mødet med ét eller flere problemer mindre! Vi kan dele os op i grupper, hvor vi finder sammen om fx forskning i specielle områder (Fx Polen, Letland-Belarus, Tyskland) eller navne. Der kan også være en gruppe for begyndere, der har brug for generelle oplysninger, - eller andet som der måtte være interesse for. <u>Sted:</u> Danasvej 30 B, Frederiksberg <u>Entré:</u> Medlemmer: 20 kr. - Gæster: 40 kr. <u>Tilmelding:</u> elsbeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33
Mandag 10. maj 2004 🕒 19.00	<u>Introduktion og rundvisning på Landsarkivet i København</u> ved arkivar, ph.d., seniorforsker Jørgen Mikkelsen <u>Begrænset deltagerantal - tilmelding nødvendig!</u> <u>Sted:</u> Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm Jagtvej 10, 2200 Kbh. N. Bl.a. busserne 69, 12 og 18 standser meget tæt på arkivet. På: www.rejseplanen.dk kan man indtaste sin adresse og Landsarkivets adresse og få oplyst hvorledes man kommer dertil og hvor lang tid det cirka vil tage. Jørgen Mikkelsen vil præsentere os for, hvad Landsarkivet kan byde på. Og det er meget! Udover de almindelige slægtshistoriske kilder (bl.a. folketællinger, skifter, "politiets dødeblade", vejviserne o.l.) er der kilder af speciel interesse for jødisk slægtshistorie, fx. microfiches med de mosaiske protokoller, udvandrerlisterne, den trykte indfødsretsliste til 1915, skolearkiverne og retsbetjentarkiverne, hvor der findes oplysninger om jødiske immigranter i København. Da de tidligere møder har været meget velbesøgte, må det forventes at dette møde hurtigt bliver overtegnet, idet deltagerantallet er begrænset til 15. Dette møde er derfor kun for medlemmer af JGS-Danmark, og tilmelding er nødvendig! Tilmeldte vil få besked om, hvorvidt de er blandt de 15 først tilmeldte eller om de har måttet skrives på venteliste. Hvis interessen er stor, vil vi forsøge at arrangere endnu et møde på Landsarkivet til efteråret. <u>Deltagergebyr:</u> Medlemmer: 100 kr. <u>Tilmelding:</u> elsbeth@paikin.dk eller tlf. 39 27 24 33

Boghjørnet

I Kristeligt Dagblad den 24. marts var der på bagsiden (i den klumme, der kaldes Kalejdoskop) tre små artikler om genealogi: Hvad kirkebogen fortæller, Hvordan var hestetyven? (en forfader!!!) samt en boganmeldelse:

(citeret: **"Et kig ind i slægtens historie"**)

Her er en bog, der i sandhed kan anbefales. Ikke på grund af overflotte farveillustrationer eller fristende opskrifter. For dem er der ingen af i "Find din slægt og gør den levende". Til gengæld henvender bogen sig til læseren ud fra det ædle formål at få denne til at kigge ind bag forhængen til slægtens historie.....Find din slægt og gør den levende.

Bogen er skrevet af Jytte Skaaning og Bente Klercke Rasmussen og er udkommet på Bonderosens Forlag. Den koster kr. 248 og er på 392 sider. Den kan fås hos Bente Klercke Rasmussen, Holbergsgade 23, Århus C."

JGS-NYT håber snarest at kunne anmelde bogen.

Bog anmeldelse:

Judith Diamond: "A Latskova Haggadah. The Glück, Epel, Neipris and Nachemson families and their descendants in Latskova, Litauen, and Sweden, Denmark, England, America and Israel, 1800-2000". London, 2002. Illustreret, 148 sider. Pris: GBP 18.

Der er skrevet mange slægtsbøger – nogle er kedelige opremsninger af navne, datoer og steder, andre er udførlige videnskabelige værker, som ikke altid er letlæste. Judith Diamond har i samarbejde med sine døtre fundet en forbilledlig fremstillingsmåde, således at "A Latskova Haggadah" er både letlæst og overskuelig, samtidig med at den er interessant, inspirerende og videnskabelig. De mange fotos og oversigtstavler gør det let at orientere sig i bogen og levendegør historien.

Judith Diamond har ladet sig inspirere af Pesach Haggadahen." A Latskova Haggadah" er – med Judith Diamonds ord – på samme måde en fortælling om en rejse gennem tid og gennem mange lande, samtidig med at den knytter kommentarer til en historie som bygger delvis på erindringer, delvis på myter. Idéen til bogens titel blev til ved et Seder-bord i København, da Judith Diamond var på vej hjem efter et besøg i Latskova.

Udgangspunktet er en beretning skrevet på svensk af Judith Diamonds onkler, Bernhard og Emil Glück, om familien fra Latskova, Litauen, og tilføjet oplysninger fra andre grene af den store familie og fra arkivstudier i blandt andet Litauen. Slægten kan spores tilbage til 1800-tallet i Latskova og er fulgt op til vore dage gennem deres efterkommere i Amerika, Danmark, England, Israel og Sverige. I Danmark finder vi navne som Bornstein, Cohn, Dessauer, Hertz, Lexner, Litschevsky, Nachemson, Notkin, Rosenstock og Solovej.

Men bogen giver et billede af livet i en shtetl i Litauen, som også vil interessere andre end lige netop familien. Beretningen (som er gengivet i sin helhed både på engelsk og svensk) gør bogen levende. De tilføjede oplysninger, som både omfatter rettelser eller kommentarer til beretningen og fakta om jødisk historie i de pågældende lande – ledsager beretningen i noter, der er klart adskilt fra beretningens tekst. A Latskova Haggadah kombinerer således alle de vigtige dele af en slægtshistorie på en måde, så det klart fremgår, hvad der er fakta og hvad der er "sandsynligt", "muligt" – og de ubesvarede spørgsmål er medtaget som noter.

Der er i bogen taget hensyn til både den mundtlige tradition (som Judith Diamond understreger er vigtig, fordi den er del af familiens selvopfattelse og historie, selv om den måske ikke er historisk korrekt!), og til den videnskabelige nøjagtighed og kildekritik. Alt er præsenteret i et overskueligt og smukt layout og lettilgængeligt sprog. Samtidig giver bogen inspiration til, hvorledes man kan finde oplysninger, som man ikke troede eksisterede længere.

Elsabeth Paikin

JewishGens website er et uvurderligt hjælpemiddel med ca. 8 millioner poster i forskellige databaser fra forskellige lande. Men der er så mange oplysninger, at det er svært at finde rundt. Har man tid kan man naturligvis blot "klikke" sig rundt ... Et godt sted at begynder er:

JEWISHGEN DATABASER - <http://www.jewishgen.org/databases/> - Der finder man en lang liste over alle de databaser, der er frit tilgængelige. Den første på listen er:

JEWISHGEN FAMILY FINDER (JGFF)

Søger man på et specielt efternavn (helt ikke alt for almindeligt som fx Cohn og Levin!) kan man søge i: <http://www.jewishgen.org/jgff> ("Search") i feltet "Surname" indtaster man det navn, man søger på og man kan evt. vælge et bestemt land i feltet "Country". Første gang er det bedst at vælge "Search Type: Standard", hvilket betyder, at der kun søges på den præcise stavemåde.

Men ofte giver det ingen – eller ikke de rigtige – resultater, fordi stavemåden er forskellige i de forskellige lande eller stavemåden er ændret, derfor er det en god idé også at prøve "Search Type: D-M Soundex", som efter et specielt udviklet system søger efter alle navne, der kan udtales, så det lyder som det navn man søger på. Dette kan give rigtig mange resultater, og man må så stille og rolig gå dem i gennem. Resultaterne vises i en tabel, hvor der øverst er angivet hvor mange resultater (hits) der er i tabellen. Tabellen viser følgende kolonner: Efternavn, By, Land, Sidst opdateret og Forskerens navn, JGFF-kodenummer og post- eller e-mail adresse.

Man kan så kontakte de forskere, man mener, kan have oplysninger af interesse. Men husk, at mange af disse forskere får utallige henvendelser. Det er derfor nødvendigt, at skrive så meget, som man overhovedet ved om sin familie: Navne, datoer eller årstal for fødsel, vielse, død, stilling, forældres, ægtefælles og børns navne. Sender man et brev, bør man sende en frankeret svarkuvert med – eller medsende nogle internationale svarkuponer (kan købes på posthuset).

Bemærk: Hvis "Sidst opdateret" er flere år siden, er det ikke sikkert, at forskeren bor samme sted eller har samme e-mail adresse, så chancen for svar på henvendelse er måske ikke stor – men vel værd at forsøge.

Den næste på listen, **The Family Tree of the Jewish People (FTJP)**, kan man kun søge i, hvis man har et JewishGen ID-nummer, hvilket man kan få ved at registre i ovennævnte JewishGen Family Finder (<http://www.jewishgen.org/jgff/> ("Enter")).

De to følgende: "The JewishGen Discussion Group message Archives - 1993-2004" (<http://data.jewishgen.org/wconnect/wc.dll?jg~jgsys~archpop>) og JewishGen SIG Lists Archive (<http://data.jewishgen.org/wconnect/wc.dll?jg~jgsys~sigspop>) er "arkiv" for samtlige e-mails i henholdsvis JewishGen diskussionsgruppe og i de 34 forskellige Special Interest Groups (SIGs) diskussionsgrupper fra 1998-2004. Også dér kan man søge – her på hele navne (Sara Salomonsen).

Så følger JewishGens Holocaust-databasen <http://www.jewishgen.org/databases/Holocaust/>, (som faktisk er 62 forskellige databaser, der indeholder oplysninger om Holocaust ofre og overlevende) og The JewishGen Online Worldwide Burial Registry (JOWBR)

<http://www.jewishgen.org/databases/Cemetery/>, der startede sidste år med oplysninger fra begravelsespladser overalt på jorden. Det varierer med hensyn til informationerne – nogle har meget detaljerede oplysninger og evt. fotos af gravsten, andre ha kun et navn og angivelse af et gravsted. Det er et nyt projekt, som vil blive opdateret regelmæssigt. For øjeblikket kan man dér finde oplysninger fra 6 begravelsespladser i Danmark: Århus, Assens, Nakskov, Odense, Slagelse og Mosaisk Vestre Begravelsesplads for perioden 1886-1900 med fotos af gravstene. Det er et igangværende projekt, som gerne skulle resultere i at oplysninger om samtlige jødiske begravelser i Danmark bliver tilgængelige – så vidt muligt med fotos af gravsten – via JOWBR.

Eisebeth Paikin

Fortsættes i næste nummer! – og et møde i efteråret vil handle om at bruge JewishGen.

Alle disse er en uvurderlig hjælp – men **HUSK det er kun en hjælp!**

Der er risiko for mange læse- og skrivefejl når kilder bliver transskriberet!

Har man fundet en oplysning af interesse, skal man altid checke originalkilden!